

здатність гармонійно поєднувати службову діяльність з родиною. Окрім того, ми можемо також стверджувати, що для ролі жінки-офіцера в ДСНС України є особливе місце, бо труднощі з якими вона зіштовхується протягом проходження служби роблять її цілеспрямованою, емоційно стабільною, врівноваженою поміж тим, завдяки родині і жіночності, не позбавляють її чутливості і людяності.

Список бібліографічних посилань

1. Бендакс Т. В. Гендерная психология. СПб. : Питер, 2005. 431 с.
2. Берн Ш. Гендерная психология. СПб. : Прайм-Еврознак, 2007. 320 с.
3. Ступакова О. В. Гендерні особливості ставлення працівників слідчих підрозділів ОВС до соціально-професійного оточення : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06. Харків, 2011. 23 с.
4. Nuciari M. Women in the Military // Handbook of the Sociology of the Military. Boston, MA : Springer, 2006. P. 279–297.
5. Teaching Gender in the Military. XIV, 214 p. <https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/DCAF-PfPC-Teaching-Gender-in-the-Military-Handbook.pdf> (дата звернення: 27.02.2019).

Отримано 01.03.2019

УДК 159.9

Вікторія Василівна ШЕВЧЕНКО,

*викладач кафедри психології та педагогіки гуманітарного факультету
Національної академії Національної гвардії України (м. Харків)*

ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Проаналізовано професійно-психологічну компетентність, її компоненти та психологічні особливості у військовослужбовців Національної гвардії України.

Професійна діяльність є особливою за своєю складністю. У ній діє безліч закономірностей і головне в ній те, що надто високою там є міра відповідальності виконавця. Потреба країни в військовослужбовцях, які здатні до особистісно-професійної позиції стосовно підлеглих і себе, висуває в розряд актуальних проблему підвищення професійно-психологічної компетентності офіцера. Проблема набуває особливого значення у зв'язку з процесом реформування та становлення Національної гвардії України. Визначення єдиних критеріїв професійно-психологічної компетентності допоможе вирішити проблему встановлення єдиних вимог на основі науково обґрунтованої моделі. Одним з таких питань сьогодення є вплив психологічних особливостей на

розвиток професійно-психологічної компетентності майбутніх військовослужбовців. Наявність потреби знань з отримання професійно-психологічної компетентності і потреба у висококваліфікованих кадрах, а також технологій підвищують професіоналізм офіцерів у професійній діяльності.

Л. Рогов трактує поняття «професіоналізм» як синонім поняття «компетентність», що визначається, як «сукупність психофізичних, психічних особистісних змін, які відбуваються в людині у процесі опанування й тривалого виконання діяльності, що забезпечують якісно новий, більш ефективний рівень обов'язання складних професійних завдань в особливих умовах». За Дж. Равеном, компетентність – це специфічна здатність, необхідна для ефективного виконання конкретної дії в конкретній галузі, яка включає вузькоспеціальні знання, особливого роду предметні навички, способи мислення, а також розуміння відповідальності за свої дії.

Професійно-психологічна компетентність – це максимально адекватна, пропорційна сукупність професійних, комунікативних та особистісних якостей військовослужбовця, що забезпечують не тільки загально-професійну підготовленість, а й високий рівень професійної самосвідомості, вміння керувати власним психічним станом [1].

Професійно-психологічна компетентність – це багатопараметрична система, компонентами якої є:

- ціннісно-мотиваційний (мотивація досягнень, мотивація до оволодіння психологічними знаннями, ціннісні орієнтації майбутніх офіцерів);

- рефлексивний (усвідомлення сприйняття себе суб'єктами навчально-виховного процесу з метою вибору стилю взаємодії, управління, тактики спілкування);

- організаторський (передбачає організацію професійної діяльності з метою підвищення її ефективності);

- управлінський (передбачає прийняття рішень у повсякденних і екстремальних умовах професійної діяльності, аналіз та врахування альтернатив, контроль за перебігом діяльності, оцінка діяльності учасників професійної діяльності);

- когнітивний (комплекс професійних знань, а також загальної, соціальної, вікової, педагогічної психології, які є необхідними в професійній діяльності військовослужбовця);

- емоційно-вольовий (комплекс знань про афективну сферу суб'єктів, вміння застосовувати ці знання у своїй діяльності, вміння керувати своїми власними емоційно-вольовими станами, емпатійність);

- самоактуалізуючий (включає самоконтроль, саморегуляцію та самовдосконалення особистості військовослужбовця);

– стресостійкість (вміння протистояти та переносити значні інтелектуальні, вольові й емоційні навантаження та перенавантаження, які зумовлені особливостями професійної діяльності без особливих шкідливих наслідків для цієї діяльності, оточуючих і свого здоров'я).

Таким чином, процес розвитку професійно-психологічної компетентності військовослужбовців є цілісним і водночас динамічним, оскільки передбачає адаптивність у підходах до змісту та вибору форм і методів в організації навчального процесу. Органічною складовою розвитку професійно-психологічної компетентності майбутніх офіцерів у процесі навчання є особистісне та практичне спрямування навчання в системі підвищення кваліфікації на основі андрагонічного підходу.

Результатом навчання в системі фахової освіти є динаміка професійно-психологічної компетентності, яка виражається в прирості знань, умінь, навичок, досвіду особистісного саморозвитку, творчої діяльності, емоційно-ціннісних відносин, ціннісно-світоглядної спрямованості.

Перспективами подальших розвідок у цьому напрямі є експериментальне дослідження психологічних особливостей професійно-психологічної компетентності майбутніх офіцерів НГУ.

Список бібліографічних посилань

1. Ніколенко Л. Т. Особистісно-орієнтована освіта та шляхи її реалізації в системі підвищення кваліфікації. *Ученые записки*. 2005. № 3. С. 23–27.

Отримано 01.03.2019

УДК 316.614:351.745.5

Ганна Анатоліївна ШЕВЧЕНКО,

*старший інспектор з психологічного забезпечення
сектору кадрового забезпечення*

Управління патрульної поліції в Донецькій області (м. Маріуполь)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ПАТРУЛЬНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО З УРАХУВАННЯМ РЕГІОНАЛЬНИХ УМОВ ДІЯЛЬНОСТІ

Представлена роль професійного відбору патрульних поліцейських як основи їх ефективної професійної соціалізації. Обґрунтовано необхідність врахування регіональної специфіки під час відбору кандидатів до патрульної поліції задля забезпечення успішності професійної соціалізації та якісного виконання службових завдань.

Актуальність вивчення питань професійної соціалізації сучасного поліцейського зумовлена змінами, що відбуваються як у суспільстві загалом, так і в галузі безпосередньо. Професійна соціалізація є складним